

DIENSTVERLENINGS- ONDERZOEK

Bevindingen
en aanbevelingen

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

AANLEIDING

Naar aanleiding van de corona crisis startte de NBA een aantal activiteiten op waaronder het programma NBA Helpt . Daarnaast is er een nieuw PE-systeem geïntroduceerd en zijn we live gegaan met het NBA Community platform. Om na te gaan of leden tevreden zijn met deze initiatieven, is een onderzoek gehouden onder een steekproef.

Jessica Kanner,
Resultaten augustus 2021

ONDERZOEK EN RESULTATEN

VERZENDING

Op 1 juli is de vragenlijst verzonden en op 12 juli is een herinnering verstuurd.

REPRESENTATIVITEIT

452 respondenten hebben het onderzoek ingevuld. Met een populatie van ruim 7.000 accountants is bij 95% betrouwbaarheidsniveau een steekproefgrootte vereist van 377 personen. Het aantal respondenten voor dit onderzoek is dus representatief volgens de steekproefcalculator.

RESPONDENTEN

De enquête is verzonden naar ruim 7.000 leden die hebben aangegeven mee te willen doen aan onderzoek. Van iedere ledengroep is de helft geselecteerd.

Ruim de helft van de respondenten zijn openbaar accountants, een derde is accountant in business, en ca 10% behoort tot de groep intern- en overheidsaccountants. De meeste respondenten (87%) zijn 35 jaar of ouder, de grootste groep behoort tot de categorie 46-55 jaar (55%). De helft van de respondenten geeft aan werkzaam te zijn bij een kantoor met meer dan 100 medewerkers, 20% werkt bij een kleine organisatie. Opvallend dat openbaar accountants in de meerderheid zijn, maar wellicht is dit te verklaren doordat openbaar accountants zich meer aangesproken voelen tot het NBA Helpt programma. Men is dan eerder geneigd om een onderzoek in te vullen onder de naam NBA Helpt verder.

OPVALLENDSTE ENQUÊTERESULTATEN

- Twee derde van de openbaar accountants is bekend met NBA Helpt programma, terwijl maar de helft van de accountants in business en intern/ overheidsaccountants het programma kennen.

- De meest favoriete onderdelen van het NBA Helpt programma waren: NBA Helpt webinars, NBA Publicaties en de FAQ's.
- Bijna 90% (143 personen) beoordeelt de NBA Helpt webinars met een uitstekend of goed.
- Ruim 90% geeft aan dat de ondersteuning ten aanzien van het nieuwe PE-systeem hen op weg geholpen heeft.
- Bijna een kwart van de respondenten geeft aan matig of onvoldoende te zijn geïnformeerd over het nieuwe PE-systeem en dan met name over de reden en de noodzaak van deze verandering.
- Meer dan de helft (62%) van de accountants in business en intern- en overheidsaccountants geven aan de PE-tool van de NBA te gebruiken, terwijl openbaar accountants de voorkeur geeft aan het systeem van de werkgever, gevolgd door de PE-tool NBA/ PE-tool commerciële aanbieder.
- Inmiddels heeft ca 13% van de respondenten zich aangemeld voor het community platform, twee derde van de respondenten overweegt dit in de toekomst te zullen doen.
- Men is over het algemeen tevreden over de mediakanalen van de NBA, maar Twitter vindt men over het algemeen vrij irrelevant.

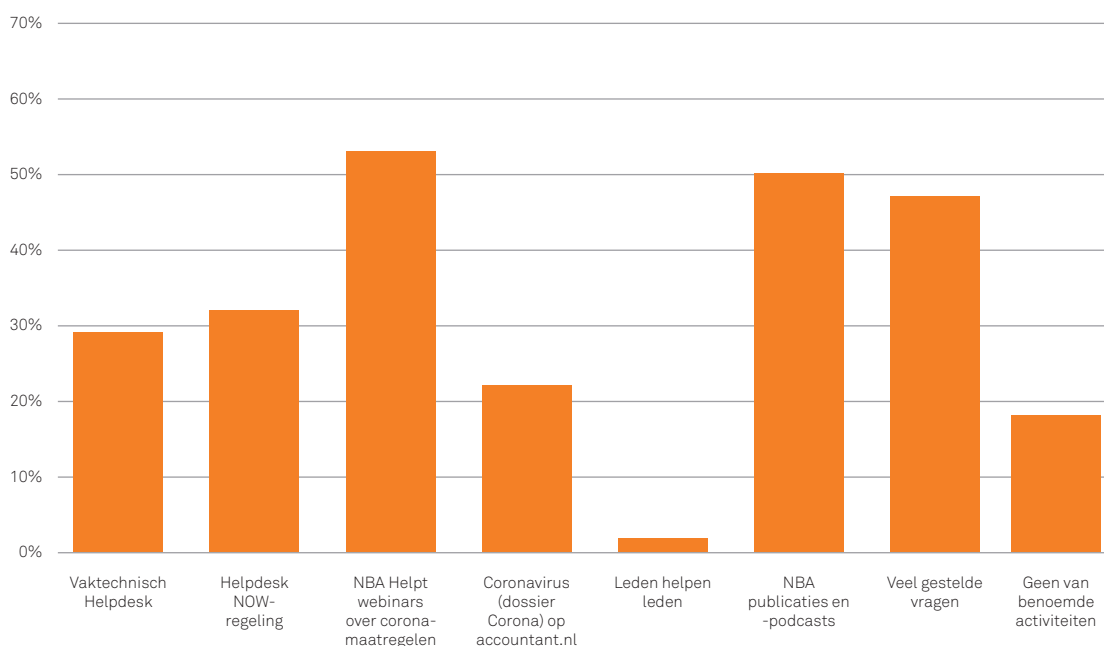
NBA HELPT-PROGRAMMA

In maart 2020, kort na de corona-uitbraak, startte de NBA het project NBA Helpt met als inzet zoveel mogelijk accountants te ondersteunen in deze bijzondere periode. Daarvoor bundelde de NBA de krachten en zette vanuit verschillende disciplines een programma op met NBA Helpt webinars over coronamaatregelen, hulplijnen en NOW-standaarden. Hoe hebben de respondenten deze steun ervaren?

OPVALLENDSTE RESULTATEN

- Ben je bekend met het programma NBA Helpt – 2/3 wel, 1/3 niet
- Meer dan de helft van de respondenten geeft aan gebruik te hebben gemaakt van de NBA Helpt webinars (53%) en van NBA Publicaties (49%), gevolgd door de FAQ's (37%)
- Veel mensen geven aan dat ze vinden dat de NBA de hulp in het kader van de coronacrisis goed heeft aangepakt.

NBA Helpt-programma - gebruik verschillende onderdelen

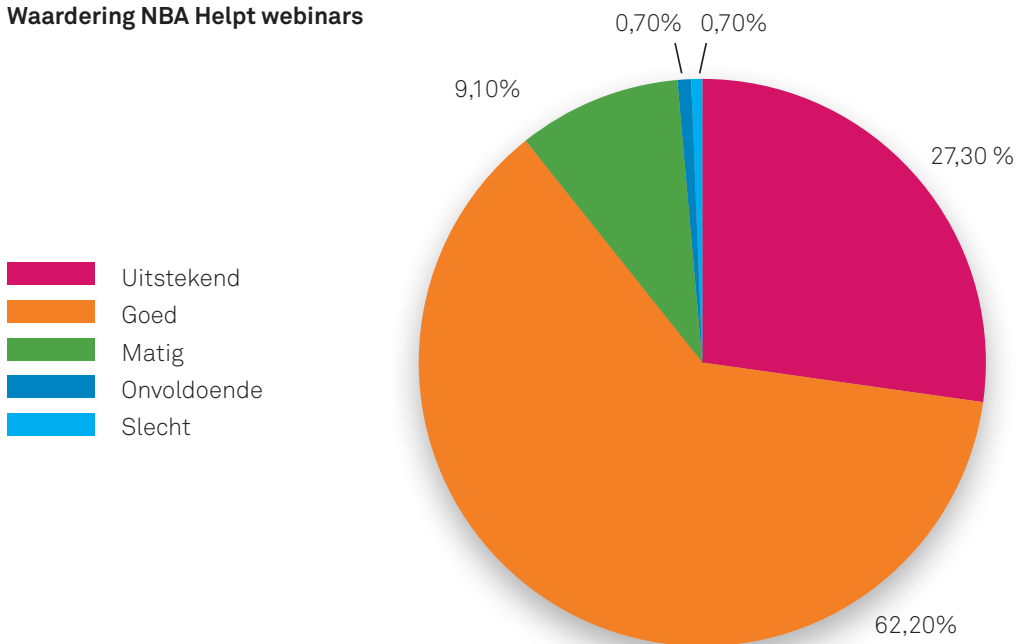

HOE KUNNEN WE JOU NOG BETER HELPEN IN HET KADER VAN DE CORONACRISIS:

Veel mensen geven aan dat ze voldoende geholpen zijn door de NBA of dat ze intern genoeg steun hebben. Toch komen verschillende suggesties vaker terug. Bijvoorbeeld: nog meer duidelijkheid scheppen in de chaos van wet- en regelgeving van steunmaatregelen. Of men vindt dat de NBA moet zorgdragen voor een simpelere controle op de NOW. Ook wordt de vaktechnische ondersteuning voor de kleinere kantoren meerdere malen genoemd. Tevens maakt men soms van de gelegenheid gebruik om ook suggesties te doen voor andere zaken dan corona zoals over het verplichte onderwerp of het nieuwe PE-systeem. De volledige lijst met opmerkingen zijn als bijlage 1 bijgevoegd.

Ruim 90% beoordeelt de NBA Helpt webinars met een goed tot zeer goed (n=143)!

Waardering NBA Helpt webinars

MEN IS OOK COMPLIMENTEUS OVER DE AANPAK VAN DE NBA:

Men noemt specifiek de helpdesk NOW, die is erg goed! Men is tevreden met het huidige aanbod aan hulpmiddelen. Over de webinars stond het volgende: 'De korte webinars over actuele onderwerpen zijn erg plezierig. In een goed uur bijgepraat worden op hoofdlijnen vind ik erg leerzaam. Een cursus gaat soms veel te ver, het lezen van een uitgebreid artikel in de accountant schiet erbij in terwijl een webinar veel makkelijker gevolgd wordt en blijft hangen'. De webinars waren een prima initiatief en hebben veel leden geholpen.

WELKE NIEUWE ACTIVITEITEN ZOU JE NOG WILLEN VOLGEN/ WELKE ONDERWERPEN HEB JIJ GEMIST?

Onderstaand een greep uit de wensen, de volledige lijst is als bijlage 2 bijgevoegd.

- Praktische tips ten aanzien van de werkzaamheden rondom de afrekening
- Meer ondersteuning bij de jaarrekeningaspecten
- Meer aandacht voor ZZP-er gerelateerde zaken
- Specifieke waarderingsproblemen
- Het effect van het werken in een digitale omgeving
- Overzicht van alle deadlines van afrekening maken van NOW en TVL
- Wanneer de NOW 1.0. deadline is verstreken een overzicht van bevindingen/aanbevelingen ten aanzien van de uitvoering van de opdracht.

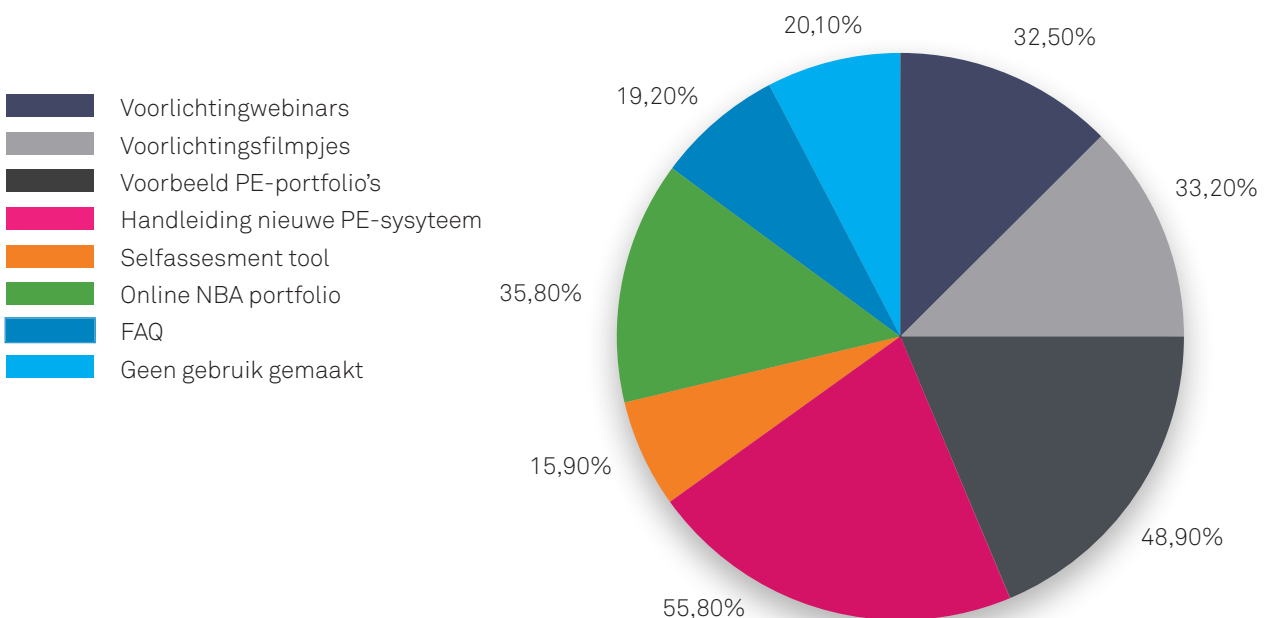
HET NIEUWE PE-SYSTEEM

Vanaf 2021 stapten alle accountants over op het nieuwe output-gerichte PE-systeem. Een nieuwe vorm van PE waarin niet langer het behalen van PE-uren centraal staat, maar waarin de nadruk ligt op behaalde leerresultaten. Een nieuwe manier van verantwoorden in de vorm van een PE-portfolio met leerdoelen, leeractiviteiten en de reflectie van de leden zelf hierop. De NBA zette in verband met deze overgang verschillende activiteiten op zoals de speciale webpagina www.nba.nl/pe en online voorlichtings-webinars. Hoe hebben de respondenten deze ondersteuning ervaren?

OPVALLENDSTE RESULTATEN

- Top 3 PE-tools en hulpmiddelen: 1) handleiding nieuwe PE-model, 2) voorbeeld PE-portfolio's, 3) online NBA PE-portfolio (de PE-tool). En ruim 90% geeft aan dat de hulpmiddelen die de NBA biedt hen op weg geholpen heeft.

Gebruik van de tools - gebruik van de hulpmiddelen en webadres www.nba.nl/pe

- Ruim 23% geeft aan matig of onvoldoende te zijn geïnformeerd over het nieuwe systeem. Bij de toelichting wordt meer kritiek gegeven over het nieuwe systeem zelf dan over de inhoudelijke communicatie. Van de 181 mensen die toelichting gaven (zowel positief als negatief) waren 32 mensen niet blij met het nieuwe systeem. Ook vonden veel mensen dat de reden van de noodzaak van het nieuwe systeem onvoldoende is uitgelegd.
- 40% van de respondenten geeft aan de NBA PE-tool te (gaan) gebruiken om het portfolio in vast te leggen, gevolgd door word/excel en systeem van werkgever.

NBA GOVERNANCE 3.0

Met de vorming van faculties en communities wil de NBA meer leden betrekken, motiveren, en beter gebruikmaken van hun kennis en inzichten, om samen het beroep klaar te stomen voor de toekomst. De plannen hiervoor zijn goedgekeurd in de ALV van december 2020. 2021 wordt gezien als transitiejaar.

OPVALLENDSTE RESULTATEN

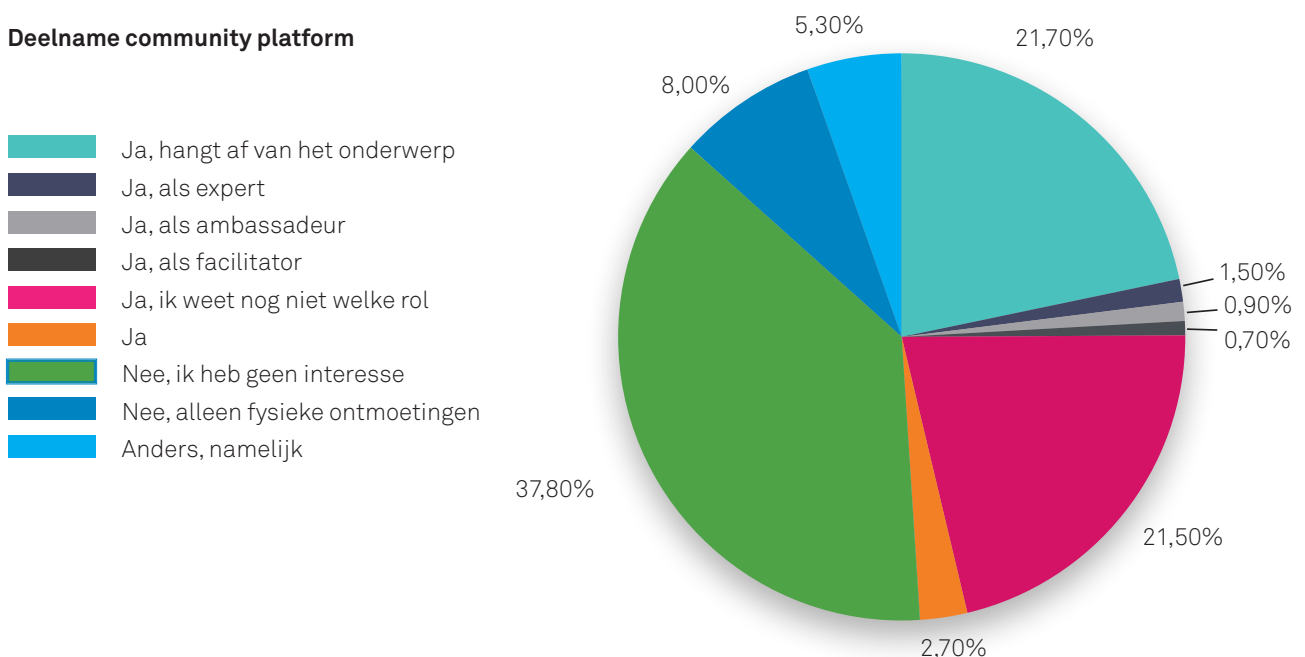
Faculties

- Men geeft aan de meeste interesse te hebben in de faculties Accounting and Reporting en faculty Ethiek, cultuur & gedrag.
- Op de vraag wat men verwacht van de faculties geeft de overgrote meerderheid aan dat ze nog onbekend zijn hiermee, dus nog geen idee hebben. Een enkeling geeft aan:
 - o Wetenschappelijke trends en onderzoek vertalen naar de praktijk.
 - o Sparring mogelijkheden
 - o Informatie verkrijgen
 - o Leden meer betrokken
 - o Aansluiten dagelijkse werkzaamheden
 - o Vaktechnische kennisdeling
 - o Handvatten voor de praktijk
 - o Bijeenkomsten over actuele onderwerpen
 - o Een boost qua beroepsontwikkeling en vooral veel guidance/ondersteuning die in de praktijk gaat helpen

Communities

- De meeste mensen geven aan geen lid te zijn van een community, de helft deelt wel eens kennis middels een training op kantoor. Maar blogs schrijven, vlogs maken of content delen via social gebeurt nog heel weinig.
- Bijna 87% heeft zich nog niet aangemeld op het NBA Community platform, maar bijna 70% geeft aan dit misschien te gaan doen.
- Of men een bijdrage wil leveren aan het platform geeft de helft aan dit niet te willen want men is bijvoorbeeld bang dat informatie op straat komt te liggen. De andere helft wil dit wel wellicht maar weet nog niet in wat voor rol en de bijdrage is ook sterk afhankelijk van de behandelde onderwerpen.
- Er zijn ook positieve berichten over het platform: zo vindt men het een goed initiatief, helpt in kennisdeling, is laagdrempelig, leerzaam en inspirerend.

Deelname community platform

TEVREDEN OVER DE NBA MEDIA KANALEN

Bijna 65% geeft aan de nieuwsbrieven (NBA Nieuws en accountant.nl) relevant of zeer relevant te vinden. Datzelfde geldt voor de website (nba.nl). Kritiek is er op het feit dat de meeste nieuwsberichten gaan over grote kantoren en assurance en te weinig over het mkb (6x). En een paar (negatieve) opmerkingen over de gebruiksvriendelijkheid van de website. Wat minder waardering is er voor onze social kanalen; bijna de helft reageert neutraal op onze bijdrage op LinkedIn. Over Twitter is men helemaal niet enthousiast, ruim de helft vindt onze bijdrage (zeer) irrelevant.

37% geeft aan gebruik te maken van de vaktechnische helpdesk en is daar tevreden over, een enkeling noemt dat de snelheid van reageren en bereikbaarheid beter kunnen.

MEEGEGEVEN AAN DE NBA?

Een greep uit de opmerkingen die vaker terugkwamen, in bijlage 3 zijn alle opmerkingen te lezen.

- Hopelijk blijft de NBA ook digitale bijeenkomsten organiseren.
- Vaak is het binnenkomen bij de NBA erg formeel, moeizaam. Eenmaal in contact met medewerkers word je goed geholpen.
- Focus niet alleen op de grote "assurance" kantoren, mkb kantoren vertolken namelijk een niet te onderschatten rol in het maatschappelijk verkeer (wordt heel vaak genoemd)
- Duidelijke website met zoekfunctie (beter vindbaar maken wordt ook meerdere keren genoemd)
- Nieuwe systematiek alsmede verplichte onderwerpen zijn voor mij aanleiding om uit te schrijven. Geen toegevoegde waarde voor accountants in business (geklaag over nieuwe PE-systeem komt ook vaker voor)
- Meer aandacht voor instroom in beroep
- Maar ook opmerkingen als: ga zo door, NBA wordt op deze manier echt mijn club, de NBA podcasts zijn een leuke aanvulling

BIJLAGE 1

SUGGESTIES VOOR ZAKEN DIE DE NBA NOG KAN OPPAKKEN RONDOM DE CORONACRISIS:

- Een simpelere controle op de NOW verklaringen. En meer tegengas tegen de AFM.
- Meer de belangen van de mkb kantoren behartigen
- vaktechnische ondersteuning voor de kleinere kantoren om de coronacrisis en de effecten daarvan goed in de verslaggeving en de verklaring tot uitdrukking te laten komen.
- Meer hulp en handleidingen ten aanzien van de NOW regeling
- Nog sterker attenderen hoe om te gaan met werkdruk ivm NOW's en vertragingen bij de controles.
Best practices of tips delen
- Faq inzake now zeker uitbreiden en eventueel meer van zulke info.
- Bijdragen aan lasten verlichting inzake de now dmv overleg met ministerie
- De TVL verantwoordingen komen er aan en nu ook een rapportage van bevindingen bij de aanvraag.
Hopelijk is daar weer zo'n helder dossier voor
- Veel meer duidelijkheid over hoe de NOW nou moet worden uitgelegd. Zelfs binnen onze organisatie zwemmen wij op dit moment (dit wordt meerdere keren aangegeven).
- NBA kan zelfstandige accountants in business ondersteunen met een complete toolkit om bijvoorbeeld NOW-verklaringen af te kunnen geven. Hierdoor ontstaat 'nieuwe business' voor deze groep.
- Er voor zorgdragen dat de accountantscontrole op de NOW niet verstikkend werkt en niet tot enorme auditfees leid
- Dor het vervullen van een krachtige stakeholder rol in opzet en uitvoering van overheidsprogramma's
- Aandacht voor de maatschappelijke rol van accountants in het vernieuwen en duurzamer (in brede zin) van de economie. Dat vergt denken over sturing en verantwoording over een breed en lange termijn waardebegrip en over assurance daarop. Het vraagt ook denken over 'weerstandsvormen' van organisaties - als onderdeel van risico management en ook daarover vormen van assurance.
- Meer branche-specifieke informatie
- tool voor gestructureerd bijhouden (online) wanneer welke deadline is waarin je ook de klanten kunt ingeven waarvoor je wat hebt gedaan.
- Betrokkenheid bij totstandkoming van regelingen, zodat uitvoerbaarheid later geen discussie meer wordt.
- Proces van jaarrekeningcontroles is veel complexer geworden (en kost meer tijd). Echter zijn wettelijke termijnen nog veelal hetzelfde. Hier kan de NBA een rol spelen.

BIJLAGE 2

WELKE ONDERWERPEN HEB JIJ GEMIST?

- Prioritering binnen de handhaving. Wat heeft prioriteit FIOD/Belastingdienst/Douane of Accountantswetgeving? Ik ben blij met mijn aangeleerde competenties, maar voel me vaak meer toezichthouder dan accountant. Het wel/niet accepteren/sanctioneren van steekpenningen/representatie vergoedingen bijvoorbeeld.
- Praktische tips ten aanzien van de werkzaamheden rondom de afrekening.
- Meer ondersteuning bij de jaarrekeningaspecten m.b.t. de coronacrisis in de vorm van teksten/grondslagen in jaarrekening.
- De teksten in modelrapport zijn wel heel summier. Aankomende wijzigingen in de hra bespreekpunten
- Praktijk issues verzamelen en actief hier terugkoppeling op geven aan de praktijk.
- Er wordt steeds gekeken naar impact bij grotere en middelgrootte mkb-bedrijven, de onderwerpen/activiteiten zijn hierop toegespitst. Er blijft steeds zeer weinig oog voor de ZZP'er, terwijl die toch een hele grote groep vertegenwoordigen
- Specifieke waarderingsproblemen
- TVL - controleprotocol - rapportages - aandachtspunten
- Publicatie van geldende voorbeeldteksten en gewijzigde inzichten -> dat daar een alert (mail) over komt
- Het effect van de digitale omgeving waarin we nu werken. Dit vergt andere vaardigheden. Hoe gaan we om met het hybride werken? Welk effect heeft dit op de accountant?
- Schrijven van controle programma's per branche met veel aandacht voor de automatisering
- Datavisualisatie.
- Overzicht van alle deadlines van afrekening maken van NOW en TVL
- Hoe zit het met afrekening TOGS?
- Wanneer de NOW 1.0. deadline is verstreken een overzicht van bevindingen/aanbevelingen ten aanzien van de uitvoering van de opdracht.

BIJLAGE 3

WAT WIL JE DE NBA NOG MEEGEEVEN?

- Besteed ajb meer aandacht aan de grootste ledengroep, de openbaar accountants in de samenstelpraktijk – 10x genoemd
- Blijf dicht bij het beroep en houdt rekening met de diversiteit onder accountants. We zijn meer dan audit
- Dank voor deze inspirerende vragenlijst, ook die helpt het NBA gevoel te versterken en te attenderen op de mooie ontwikkelingen waar ik bij aan kan sluiten. Hgr. David van As, Apeldoorn
- De accountant is zowel qua inhoud als qua layout niet lezenswaardig meer. NBA dient praktische en relevante artikelen te publiceren.
- De podcasts van NBA helpt tijdens de coronacrisis erg leuk en interessant. Ik hoop dat de NBA dat er in houdt en podcasts blijft maken.
- De zoekfunctie van de NBA website kan veel beter
- Denk zelf eens na over opheffen
- Door de steeds maar toenemende regelgeving lijken de samensteldossiers steeds meer op controle dossiers. Dit is m.i. geen goede ontwikkeling.
- Een compliment, krijg het gevoel dat ik niet alleen verplicht ben aangesloten bij de NBA, maar dat het ook mijn cluppie wordt.
- Een vak dat 125 jaar bestaat en pretendeert vertrouwensman van het maatschappelijk verkeer te zijn mag zich niet meer beroepen op een verwachtingskloof; ga nou eens actief uitleggen aan het maatschappelijk verkeer wat een accountant daadwerkelijk doet.
- E-mail alerts, zie eerdere opm
- Er zou meer aandacht mogen zijn voor accountants (IB) werkzaam in het onderwijs; gekoppeld aan het onderwijsprogramma en de toekomst van het beroep.
- Focus vooral op de core business: de positie van de openbaar accountant blijft de voorpagina's van de landelijke media halen.
- GA zo door met het verbeteren van de dienstverlening en het bijstaan van de leden op alle mogelijke manieren. 6x
- Goed bezig! Ook met de nieuwe bestuurder die niet vanuit de accountancy komt. Nu nog het businessmodel op schop: Betalen voor de wettelijke controle vanuit een overheidsfonds en niet meer direct door de klant.
- Gooi de ambtelijke veren van je af.
- Het instituut NBA is toegankelijker geworden. Het gevoel dat de NBA uitsluitend voor de grote kantoren bestaat is afgenomen.
- Hou het simpel. Problemen zijn en worden vooral veroorzaakt door de grote commerciële openbare accountsorganisaties. Zolang dat niet wordt gewijzigd, blijven problemen ontstaan.
- Houd de diversiteit van de leden en hun belangen in het oog. Voorbeeld kleine AA t.o.v. BIG 4- 7x genoemd
- houdt meer rekening in welke (levens) fase betreffende RA zit; als hij aan het afbouwen is zit hij niet te wachten op formuleren van competenties; Ik ben opgevoed dat je kwaliteit moet leveren en up to date moet blijven met kennis;
- Ik ben van mening dat de NBA de goede weg is ingeslagen, en ik voel mij als relatief nieuw RA welkom binnen de beroepsorganisatie.
- Ik ervaar toenemende afstand tussen NBA en leden.
- Ik zou het fijn vinden als we meer tijd kunnen besteden aan de controle ipv het documenteren ervan. Professional judgement zou wat mij betreft weer meer mogen worden toegepast,
- Ja, denk na over de groep oudere accountants. Je kunt deze groep niet net zo hard laten lopen als de jongere groep. Dat zou niet goed zijn als de eindstreep in zicht komt.
- Kom eens achter de bureau uit en leg je oor eens te luister bij de leden.
- Kom eens uit de ivorentoren.
- Laat belangrijke info niet alleen via social media lopen. Ik klik het weg om op een later moment het door te nemen. Echter, als dit vergeten wordt...
- Meer capaciteit om de ondersteuning in de publieke sector van voldoende kwaliteit te kunnen doen.
- Meer praktische kennis uitdragen.

- Nagaan hoe de leden denken over maatschappelijke relevantie RA, met name openbaar beroep
- nee ik denk dat de nba op de goede weg zit
- Ons als beroepsgroep up tot date houden m.b.t. allerlei regelgeving.
- Probeer om sommige zaken wat pragmatischer op te lossen; veel bijvoorbeeld externe verslaggevingsregels zijn er star en niet altijd noodzakelijk voor de gebruikers (denk aan waardering vastgoed eigen gebruik in commerciële jaarrekeningen)
- Veranderingen gaan prima, ik heb zeker het gevoel dat NBA toegankelijker voor haar leden is geworden de laatste jaren.
- Voor AIB's GEEN verplichte onderwerpen meer aanwijzen !!!!!!!
- Vooral op huidige manier doorgaan en geen energie meer steken in de bijna dagelijkse kritiek van NOVAK
- Wat meer opkomen voor onze beroepsgroep. Van mij mag er steviger worden gecommuniceerd in de media.
- Wees duidelijker
- Wellicht dat individuele leden contact opnemen met elkaar voor 'verassingsontmoetingen', bijvoorbeeld om ongedwongen over problemen te praten en om elkaar te kunnen helpen en ondersteunen.
- Wordt weer een vereniging van alle RA's.
- Zoeken en navigeren op de NBA website moet beter. Bijv: navigeren in de HRA-gebied is lastig nu en via Google vind ik sneller informatie op de NBA website, dan als ik het via de NBA-website zelf zoek.
- Zorg eerst eens dat de eigen governance op orde is
- Zorg voor meer betrokkenheid, inspiratie en samenhang
- Zorg voor steun aan de accountants en probeer te voorkomen dat regelgeving telkens weer met nieuwe overheidsregels wordt aangevuld, waardoor het alleen maar complexer wordt en dat is in het belang van niemand.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Antonio Vivaldistraat 2
1083 HP Amsterdam
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

T 020 301 03 01
E nba@nba.nl
I www.nba.nl/communities

